

ЗЛОЧИНИ В СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання злочинності у сфері економічної діяльності стоїть досить гостро в нашій країні. Фінансові та економічні реформи, Євроінтеграційні процеси певною мірою спрямовані на виведення нашої країни з кризових ситуацій. Проте державі потрібен стабільний інституційний механізм протидії проростанню та збільшенню злочинності у сфері економічної діяльності.

Злочини у сфері економічної діяльності є продовженням криміналізованих економічних відносин. Статистичні дані свідчать про зростання економічної злочинності за останні роки. Економіка держави продовжує зазнавати великих втрат від злочинних посягань, а її подальша криміналізація не тільки заважає подоланню негативних явищ, а й поглиблює їх. Злочини у сфері економічної діяльності – це дуже складна система понять, яка охоплює злочини, що не обмежуються посяганням на один об'єкт, котрий охороняється кримінальним законом. Основою для таких злочинів є власність, товари, гроші, господарська діяльність, валюта та ін. [2, с. 1].

Метою даної роботи є дослідження основних понять, що стосуються злочинів у сфері економічної діяльності.

Дослідженням даного питання займалась велика кількість науковців, а саме: Б. Головкін, А. Дудніков, І. Маслій, О. Несімко, В. Пчолкін, Л. Скалозуб та ін.

Злочинність у сфері економічної діяльності – це корислива злочинна діяльність службових осіб та інших учасників економічних відносин, спрямована на заподіяння матеріальної шкоди підприємствам, установам, організаціям різних форм власності або суб'єктам господарювання [1, с. 130].

Матеріальною ознакою злочинності у сфері економіки є незаконне збагачення шляхом заподіяння матеріальної шкоди юридичним і фізичним особам, що займаються економічною діяльністю. *Формальною ознакою* злочинності у сфері економіки є суб'єкт спричинення матеріальної шкоди. *Родовою ознакою* даного різновиду злочинності є економічна спрямованість злочинних посягань, що передбачає певну сукупність різнорідних груп злочинів, об'єднаних на основі сталих зв'язків між окремими елементами єдиного механізму організації та функціонування національної економіки [1, с. 130].

Можна виділити певний перелік обов'язкових ознак злочинів, наявність яких є підставою для їх обліку як економічних: 1) спеціальний об'єкт посягання; 2) спеціальний суб'єкт; 3) склад злочину, передбачений відповідною

статтею КК України; 4) спричинення шкоди економічним інтересам держави та суб'єктам господарської діяльності. До суб'єктів цих злочинів віднесені: службові особи, які виконують на підприємствах, установах, організаціях, незалежно від форм власності, організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські операції; особи, які несуть матеріальну відповідальність за ввірене їм майно; особи, які мають доступ до предмета посягання при виконанні трудових обов'язків, у тому числі пов'язаних із охороною майна чи об'єкта; інші особи, злочинні дії яких спрямовані проти господарської діяльності [6, с. 231].

Типовими способами вчинення злочинів у сфері економічної діяльності є такі: а) заниження кількісних та якісних показників сировини під час її одержання, що сприяє створенню надлишків; б) неофіційне придбання низькосортної сировини з метою використання її в процесі виробництва неврахованої продукції; в) недовкладення окремих дорогих складових компонентів або заміна їх більш дешевими; г) виготовлення продукції, яка не відповідає нормам Держстандарту, тощо [5, с. 154-155].

Більшість членів суспільства ставляться доволі прохолодно до економічної злочинності. Підставою для такої байдужості може слугувати та обставина, що факт нанесення збитків суспільству важко встановити, а також те, що економічний злочинець здебільшого не відповідає стереотипу традиційного злочинця, що склався у тому чи іншому суспільстві [4, с. 531].

Визначаються такі характеристики інституційного механізму протидії криміналізації економіки: функціональне призначення протидії економічним злочинам та пріоритетність цих завдань і функцій у рамках забезпечення законності і правопорядку, громадської та державної безпеки; спеціалізація в організаційному, кадровому та іншому ресурсному забезпеченні; диференціація завдань і функцій, виконуваних суб'єктами протидії економічним злочинам; здійснення функції протидії як у процесуальних, так і непроцесуальних формах [3, с. 179-180].

Злочинами у сфері економіки є різні види навмисних протиправних суспільно небезпечних діянь осіб із використанням наданих їм можливостей чи посадового становища, що посягають на встановлений чинним законодавством порядок функціонування економічної системи України або на відносини у сфері господарської чи службової діяльності та вчинених з метою незаконного збагачення, відповідальність за які передбачена кримінальним законодавством України [6, с. 232].

Отже, злочини у сфері економічної діяльності є поняттям ширшим ніж економічні злочини, і визначаються як суспільно-небезпечні діяння, котрі безпосередньо пов'язані та посягають на економічні відносини суспільства. Слід зазначити, що дане питання є неповністю розкритим, тому потребує ще більшої уваги науковців.

Література

1. Головкін Б. М. Поняття Злочинності у сфері економіки / Б. М. Головкін // Філософія права. – 2013. – № 3. – С. 128-133.
2. Дудніков А. Л. Криміналістичні особливості способів злочинів у сфері економічної діяльності / А. Л. Дудніков // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/62440/57976>. – С. 1-11.
3. Маслій І. В. Інституційний механізм протидії криміналізації економіки: кримінологічне дослідження: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / І. В. Маслій ; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2015. – 229 с.
4. Несімко О. Д. Правопорушення в сфері економіки – конфлікт економічних інтересів / О. Д. Несімко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2016. – № 850. – С. 526-532.
5. Пчолкін В. Д. Криміналістична характеристика злочинів, що вчинюються у сфері економічної діяльності / В. Д. Пчолкін, О. В. Іванцова // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2016. – № 3(74). – С. 151–159.
6. Скалозуб Л. П. Проблеми визначення поняття економічної злочинності / Л. П. Скалозуб, В. І. Василичук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – № 1 (2). – С. 223-233.

УДК 159.9

Зібровський А., Коваль О. Є.,
Тернопільський національний економічний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В Україні повсякчас збільшується кількість осіб з особливими потребами, котрі навчаються у вищих навчальних закладах без відповідного психологічного та соціально-педагогічного супроводу. Відсутність належної уваги до таких студентів викликає занепокоєння у суспільстві, адже від ставлення до неповносправних людей залежить сформованість морально-духовних цінностей соціуму. На сьогодні в системі освіти України відбувається таке нововведення, як інклюзивна освіта. Така реформа допоможе неповносправним студентам соціалізуватись, оволодіти психокультурним досвідом та комунікацією разом із здоровими однолітками.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до освіти молодим людям з особливими освітніми потребами шляхом організації їхнього навчання у вищих навчальних закладах на основі